

Almagine

Photography and generative images

—
24 Januari - 15 Juni 2025

persdossier

Cherry airlines, 2024 © Pascal Sgro

Kasteleinsplein 18
1050 Brussel
Belgium

hangar.art

PERSDOSSIER / 29 November 2024

Almagine - Photography and generative images
Co-curatie Hangar en Michel Poivert

Perspreview: **23 januari 2025 / 10:30**

Opening: **23 januari 2025 / 17:30 - 20:30**

Openstelling voor het publiek: **24 januari 2025**

Back to the future

Precies een jaar geleden leek het idee voor deze tentoonstelling zowel gedurfd als verontrustend. Het duiken in de wereld van kunstmatige intelligentie om de kruispunten met fotografie te verkennen – een discipline die we al negen jaar verdedigen bij Hangar – zou als een breuk, zelfs als verraad, kunnen worden gezien. Toch was het een noodzaak, bijna een missie: de uitdaging aangaan van een dialoog tussen traditie en innovatie, en de toekomst van het beeld verkennen. Voor de opbouw van dit project hebben we een hybride werkwijze aangenomen: een internationale oproep voor projecten, waarmee nieuwe ideeën ons bereikten, gecombineerd met een rigoureuze selectie van werken die we tijdens ons onderzoek ontdekten.

We kozen snel een structurerend thema: het herinterpreteren van historische gebeurtenissen of figuren door de lens van kunstmatige intelligentie. Dit kader stelde ons in staat om pure esthetische abstractie te vermijden en de reflectie te richten op de dialoog tussen verleden en toekomst. Ondersteund door experts in fotografie en beeld, benaderde het curatieteam van Hangar deze selectie met een groeiend vertrouwen.

De gekozen kunstenaars onderscheiden zich door hun diepgaande reflectie op hun praktijk, opnieuw geïnterpreteerd door dit nieuwe hulpmiddel, ongeacht hun generatie. Deze werken zijn niet slechts fotorealistische beelden: ze belichamen een nieuwe visuele categorie die nog moet worden benoemd, een nieuwe generatie van creatie die we misschien promptografie zouden kunnen noemen...

Met deze tentoonstelling bevestigt Hangar zijn identiteit: een kunstcentrum dat resoluut gericht is op fotografie en beeld, maar ook diep geworteld is in de transformaties van de hedendaagse kunstgeschiedenis.

Welkom op een reis tussen het echte en het virtuele, het verleden en de toekomst, waar verbeelding wordt geschreven op de grens van de mens en de machine.

Delphine Dumont, director van Hangar

Introduction door Michel Poivert

Wie is bang voor kunstmatige intelligentie? Fotografen misschien, maar zeker niet allemaal! Op het gebied van AI blijft fotografie een voorbeeld. Het fotorealistische aspect van de beelden herinnert ons eraan dat de productie van visuele gegevens voortkomt uit foto's die zijn opgeslagen in digitale geheugens. Zelfs als ze geen nieuwe opnames meer maken, kunnen fotografen blijven creëren met de elementen die in deze databanken zijn opgeslagen.

Buiten het folkloristische gebruik van hyperfakes (deepfakes), waarmee AI-beelden vaak worden geassocieerd, onderzoeken fotografen hier de mogelijkheden van technologie om de wereld te verbeelden.

Zichtbaar/Zegbaar

De generatieve AI's die in deze tentoonstelling centraal staan, werken volgens het principe van text to image. Hun kracht ligt in het vermogen om te leren via het model van diepe neurale netwerken (deep learning), met behulp van zogenaamde Generative Adversarial Networks (GAN's). Deze algoritmen leren door training in een datacenter en kunnen vervolgens inhoud genereren vanuit een natuurlijke taalprompt.

Maar waar halen AI's de miljarden gegevens vandaan waarmee ze beelden creëren? Uit latente ruimtes. Deze term verwijst naar de «latente afbeelding» in analoge fotografie, de onzichtbare foto op de film die zichtbaar wordt door ontwikkeling in de donkere kamer. Latente ruimtes zijn onzichtbare datavelden waarin woorden aan beelden worden gekoppeld (indexering). Deze koppelingen worden gecodeerd en opgeslagen in een multidimensionale ruimte, toegankelijk via coördinaten. Latente ruimtes vormen dus dynamische reservoirs van gegevens, die door AI op basis van prompts kunnen worden gecombineerd.

AI's bevatten echter alleen wat in hun databank is opgenomen. De mogelijke combinaties zijn echter eindeloos en afhankelijk van het moment. AI-beelden kunnen worden beschouwd als momentopnamen uit deze latente ruimte. Toch zijn er filters die grenzen stellen, zoals het uitsluiten van «ongepaste» onderwerpen om morele of politieke redenen.

Fotografen worden vooral tekstschrijvers (promptmakers). De taal wordt performatief: wat gezegd wordt, wordt een beeld. Zo evolueren we van fotografie (schrijven met licht) naar promptografie. Het beschrijven van beelden wordt belangrijker dan het visueel creëren ervan. Waar vroeger het bijschrift een beeld volgde, gaat nu het zichtbare vooraf aan het zegbare.

Fotografen spelen met de reacties van AI op hun prompts. Deze kunnen verfijnd worden, zodat de AI steeds overtuigender resultaten levert. Toch blijven verrassingen en fouten – hallucinaties of confabulaties – veelvoorkomend. Deze esthetische afwijkingen, analoog aan psychologische geheugenfouten, worden door kunstenaars creatief benut. Een AI-beeld herken je vaak aan zijn vermogen om bizarre, hybride creaties te genereren.

Recursiviteit/Uchronie

Generatieve algoritmen nodigen uit tot het verkennen van onze verbeelding. Door gegevens uit latente ruimtes te gebruiken, onthullen ze de inhoud van onze visuele cultuur. Is het niet alsof we in onze collectieve herinneringen «fotograferen»?

De door AI gegenereerde beelden, spiegelend aan onze verbeelding, laten fotografen toe om onze geschiedenis te herinterpreteren en alternatieve scenario's te construeren. Deze visuele partituren bouwen voort op recursiviteit – een voortdurend terugkeren naar wat al bestaat. Zijn we daarmee ver verwijderd van Roland Barthes' beschrijving van fotografie in *La Chambre claire* als «ça-a-été»? Maar in latente ruimtes wordt de werkelijkheid al vooraf gefilterd door beelden en woorden.

In tijden van crisis rond de waarheid zijn het valse en het ware inwisselbaar geworden. Fotografen kiezen echter een derde weg: die van de verbeelding en alternatieve fictie. Het doel is niet een perfecte illusie, maar het creëren van mogelijke werelden. Fotografen worden visionairs die met behulp van counterfactual history verhalen herschrijven en onzichtbare waarheden blootleggen.

Fotografie onthult zo een nieuwe kracht: het vermogen om het onwerkelijke te benutten om onze verbeelding te verrijken en de beelden en verhalen te regenereren die we nodig hebben. AI verschuift ons tijdsbesef naar een uchronie: een herschreven geschiedenis op basis van alternatieven.

Sommige fotografen herinterpreteren daarbij de geschiedenis van fotografie zelf en het gebruik van archieven. Digitale herinneringen vormen een oneindig doolhof die schimmen van vergeten beelden herbergt, zoals sporen van het verleden die onze tijdsbeleving verstoren.

De retro-futuristische esthetiek van AI-fotografie weerspiegelt deze omkering van temporele polariteiten. Tegelijkertijd geeft de vloeibaarheid van AI-gegenereerde vormen een unieke plasticiteit aan deze beelden. AI biedt een morfogenese van beelden die ze een bijna levende uitstraling verleent.

Utopie/Dystopie?

Welke werelden laat AI ons verbeelden? Een vervreemdende realiteit vol herschreven herinneringen, of de belofte van nieuwe, bevrijdende verhalen? De hybride wezens – onheilspellende cyborgs of ontwrichtende robots – kunnen ook fantastische figuren zijn die onze trauma's helen.

Fotografen spelen hierin een sleutelrol. Hun creaties onthullen zowel het potentieel als de grenzen van AI. Ze belichten de schimmige aard van deze technologie. Fotografen, ooit getuigen van de werkelijkheid, worden sjamanen die reizen in ruimte en tijd begeleiden.

AI-fotografie past niet in het idee van vooruitgang. De visuele verhalen van fotografen onthullen geen moderne toekomst, maar suggereren eerder een spectrum van mogelijkheden.

Wat leert AI ons over fotografie? Misschien dat fotografie nooit het medium van de werkelijkheid is geweest dat we dachten. Post-fotografen, neo-fotografen of beter gezegd promptografen, bieden ons een alternatieve benadering van beelden in het tijdperk van de aandachtseconomie. Voor hen geldt: kijken is niet langer mogelijk zonder te verbeelden.

Michel Poivert, fotografiedeskundige en co-curator van de tentoonstelling

Collectieve tentoonstelling

18 kunstenaars verkennen AI met het thema van het herbezoeken en herinterpreteren van historische gebeurtenissen, figuren of situaties door middel van beeldgeneratie. Deze projecten onderzoeken gezamenlijk de grenzen van AI in de fotografie, op een moment waarop kunst en technologie de grenzen tussen fictie en werkelijkheid vervagen.

© Jordan Beal

Jordan Beal (FR, 1991)

Woonachtig en werkend in Martinique, Frankrijk

Sinds 2019 ontwikkelt Jordan Beal een fotografische praktijk die de materialiteit van het medium verkent, met name door op zijn negatieven in te werken met corrosieve oplossingen. Zijn werk is gepresenteerd in verschillende groepstentoonstellingen, vooral in het Caribisch gebied en in Frankrijk. Daarnaast heeft hij ook solotentoonstellingen gerealiseerd, zoals *Pour faire le portrait d'une fleur* (2022) en *Non-Lieux* (2021). In 2023 werd zijn werk getoond op de Internationale Biënnale van de Rencontres Photographiques de Guyane.

Lineaments, 2024

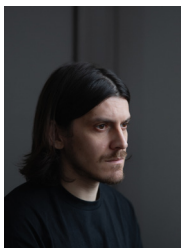
De serie van Jordan Beal combineert kunst en technologie om het koloniale imago en de herschrijving van de geschiedenis in vraag te stellen. Door foto's te maken van het computerscherm terwijl de AI nog bezig is met het genereren van het beeld, wat een nog wazige afbeelding oplevert, creëert hij landschappen van paradoxale schoonheid die schommelen tussen droom en realiteit, terwijl hij de vaste representaties van Martinique bekritiseert. Zijn werk bevraagt zich af wat we zien en de onzichtbare mechanismen die onze perceptie vormen, met een esthetiek die zowel fascinerend als verontrustend is.

Hoewel kunstmatige/artificiële intelligentie een innovatief hulpmiddel is, is de technologie gebaseerd op databases die voortkomen uit dominante verhalen die onze perceptie van beelden beïnvloeden. In een poging om een tijdloos Martinique weer te geven, onthullen de geproduceerde beelden visuele ervaringen, zelfs wanneer ze vernieuwend willen zijn. Het concept van «niet-geschiedenis» dat Jordan gebruikt om Martinique te beschrijven, legt de voortdurende uitwisseling van het verleden bloot. Jordan Beal beperkt zich niet tot het reproduceren van de werkelijkheid. Hij gebruikt AI om beelden te creëren die bestaande representaties in twijfel trekken. Door dit te combineren met Polaroidfotografie – vaak geassocieerd met authenticiteit – vervaagt hij de grens tussen het kunstmatige en het echte. Deze keuze resulteert in beelden die, hoewel vertrouwd, afwijken van de gebruikelijke visuele verwachtingen en suggereren plaatsen waar tijd en geschiedenis lijken stil te staan.

Uittreksel uit een tekst van Eline Gourgues.

François Bellabas (FR, 1989)

Woonachtig en werkend in Parijs, Frankrijk

François Bellabas ©
Adagp, Paris, 2024

Nadat hij afstudeerde aan de ESAL (École Supérieure d'Art de Lorraine) en ENSP (École Nationale Supérieure de la Photographie, Arles), richtte François Bellabas in 2017 samen met Benjamin Roulet de creatieve studio GourauPhong op in Parijs. Zijn werk is zowel in Frankrijk als internationaal tentoongesteld, waaronder op Art-o-rama (Marseille, 2017), de Biennale de l'Image Possible (Luik, 2018), en het Centre Photographique d'Île-de-France (2024). Hij won de Prix Découverte van de Fondation Louis Roederer tijdens de Rencontres d'Arles (2024) en ontving ook de juryprijs.

Protomaton, 2024

Protomaton is een interactief kunstwerk dat is ontworpen om het gebruik van kunstmatige intelligentie te verkennen en te demystificeren door het fotohokje opnieuw uit te vinden voor onze tijd. Het werk bestaat uit een gedeconstrueerde computer en een camera die op aanvraag opnames maakt en drie opeenvolgende opties biedt die de vastgelegde beelden geleidelijk transformeren op basis van verschillende inputs: de tentoonstellingsomgeving, het onderwerp dat zich voor de camera bevindt en alle bewegingen of elementen die het kader binnenkomen. De laatste prompt introduceert de «hondenbias» waarbij alle elementen worden geïnterpreteerd als «canine» stijl, en het onderwerp vloeiend in een dier verandert. Met zijn werk onderzoekt François Bellabas het creëren van situaties of ervaringen die perceptuele verschuivingen tussen co-existerende werkelijkheden oproepen en hybride waarnemingen mogelijk maken. Speels en educatief, *Protomaton* biedt een herinterpretatie van de geschiedenis van het automatische portret, van de machine van Enjamber tot de iconische Photomaton.

Mathieu Bernard-Reymond © Matthieu Gafsou

Mathieu Bernard-Reymond (FR/CH, 1976)

Woonachtig en werkend in Vevey, Zwitserland

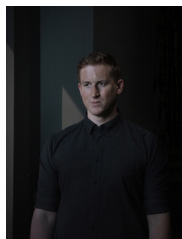
Na zijn studies literatuur, politieke wetenschappen en kunstgeschiedenis wendde Mathieu Bernard-Reymond zich tot de fotografie aan het CEPV (Centre d'Enseignement Professionnel de Vevey, Zwitserland). Sindsdien onderzoekt hij nieuwe beeldvormen en innovatieve praktijken die door het digitale tijdperk worden geïntroduceerd, terwijl hij trouw blijft aan wat hij omschrijft als een fotografische houding. Mathieu Bernard-Reymond geeft les in digitale praktijken aan het CEPV. Hij heeft talrijke prijzen ontvangen, waaronder de Prix HSBC (2003) en de Prix Arcimboldo (2009). Zijn werk werd tentoongesteld op de Rencontres de la photographie d'Arles (2005) en Paris Photo (2006). Zijn werken maken deel uit van collecties zoals die van het Musée Nicéphore Niepce (Frankrijk), Photo Élysée (Zwitserland), het Fonds national d'art contemporain français en het Fonds d'art contemporain de Lausanne (Zwitserland).

D'après Ramuz, 2023-2024

D'après Ramuz (2023-24) is geïnspireerd door Charles-Ferdinand Ramuz, een van de meest prominente literaire figuren van Zwitserland (1878-1947). Bekend om zijn evocatieve beschrijvingen van het plattelandleven in de regio Vaud en zijn diepe verbondenheid met het landschap, onderzoeken zijn werken vaak de relatie tussen mens en natuur, gekarakteriseerd door een poëtische taal die de essentie van het Zwitserse platteland vastlegt.

Mathieu Bernard-Reymond geeft visuele vorm aan de mentale beelden die doorgaans ontstaan tijdens het lezen van een tekst en transformeert deze geleidelijk in een visuele realiteit die een mogelijke interpretatie van het werk weerspiegelt. De beelden zijn gegenereerd uit een combinatie van tekstfragmenten van Ramuz en foto's die Mathieu Bernard-Reymond in de Zwitserse Alpen heeft gemaakt. Zijn doel was om beelden te creëren in een zeer specifieke stijl, waarbij hij speelde met de poëzie die voortkomt uit de onvolkomenheden van de gebruikte technologieën.

Met *D'après Ramuz* slaat Mathieu Bernard-Reymond een brug tussen het literaire erfgoed van Ramuz en hedendaagse technologie, waarbij de evocatieve beschrijvingen worden omgezet in visuele vormen die uitnodigen tot een nieuwe interpretatie en interactie met zijn werk.

Philippe Braquenier © Romain Vennekens

Philippe Braquenier (BE, 1985)

Woonachtig en werkend in Brussel, België

Philippe Braquenier behaalde een bachelor in fotografie aan de HELB-IP (Haute École Libre de Bruxelles Ilya Prigogine) en werkte tot 2016 in de reclamewereld. Hij is geïnteresseerd in kennis en hoe die wordt verzameld, gebruikt en gedeeld. Philippe Braquenier stelde tentoon op prestigieuze locaties zoals de Aperture Foundation in New York en het Belgische paviljoen op de Biënnale van Venetië in 2018. Zijn werk is internationaal gepubliceerd en hij was finalist voor de Prix Découverte Louis Roederer in 2020.

Real pictures, 1994-2024

Toen Philippe Braquenier in 2022 geconfronteerd werd met de opkomst van modellen voor het genereren van beelden uit tekst, vroeg hij zich af hoe deze AI-systemen de beschrijvingen van de beeldend kunstenaar Alfredo Jaar (Chili, 1956) in zijn installatie *Real Pictures* (1995) zouden interpreteren. *Real Pictures* bestaat uit een reeks rechthoekige dozen die doen denken aan de minimalistische sculptuurstijl. Deze dozen bevatten foto's die Alfredo Jaar maakte van het Rwandese genocide, maar de beelden zijn onzichtbaar voor het publiek. Op elke doos beschrijft Jaar wat de verborgen foto voorstelt, waardoor een installatie ontstond die deels begraafplaats, deels archief is. In plaats van anonieme massa slachtoffers benadrukt Jaar individuele verhalen met namen, identiteiten en menselijke relaties, om een deel van hun menselijkheid terug te geven. *Real Pictures* doet denken aan Alfredo Jaars bekommernis over de kwaliteit van informatie en zijn gevoel van "overrompeling door beelden." Het werk onderzoekt onze perceptie van authenticiteit en hoe kunstmatige intelligentie onze interpretatie van beelden in het digitale tijdperk kan veranderen. Dit project richt zich niet op de nauwkeurigheid of de rol van beelden, maar onderzoekt de mogelijke omwenteling die deze nieuwe technologieën teweegbrengen: de dreiging van de «dood» van beelden als een betrouwbare vorm van communicatie.

© Brodbeck & de Barbuat

Brodbeck & de Barbuat (FR, 1986/1981)

Woonachtig en werkend in Parijs, Frankrijk

Afgestudeerd aan de ENSP (École Nationale Supérieure de la Photographie, Arles) in 2015 en residenten van de Villa Medici in 2016-2017, ontving het Frans-Duitse kunstenaarsduo meerdere prijzen, waaronder de Prix HSBC voor Fotografie in 2010 en de nationale fotografische opdracht Image 3.0 (CNAP/Jeu de Paume) in 2020. Hun werk is tentoongesteld in gerenommeerde instellingen zoals de MEP (Maison Européenne de la Photographie, Parijs), het FOMU (Fotomuseum, Antwerpen) en de Saatchi Gallery (Londen).

Une Histoire parallèle, 2022-2023

Une Histoire parallèle onderzoekt de impact van moderne creatietools op fotografie en benadrukt hun vermogen om de visuele geschiedenis vorm te geven en onze perceptie van de werkelijkheid te beïnvloeden. De kunstenaars selecteerden 250 foto's die de geschiedenis van het medium samenvatten (stijl, technieken, periode) en zetten deze om in een reeks prompts om een AI (MidJourney) in zijn eerste versie van 2022 te testen. Het algoritme genereerde voorstellen die op een verontrustend nauwkeurige manier de originele afdrukken benaderen, maar toch fouten bevatten die de kunstenaars bewust hebben behouden. Deze parallele geschiedenis stelt dus onze herinnering aan beelden – vaak opgebouwd uit iconische foto's – en speelt met de nuances en onnauwkeurigheden die de aanwezigheid van het AI-hulpmiddel verraden. Het resulterende album heeft een spectrale kwaliteit, waarbij we de foto's herkennen maar toch anomalieën ontdekken die vaak onderliggende sociale stereotypen blootleggen.

© Michael Christopher Brown

Michael Christopher Brown (USA, 1978)

Woonachtig en werkend in Los Angeles, VS

Michael Christopher Brown staat bekend om zijn innovatieve gebruik van de iPhone als het belangrijkste hulpmiddel voor verslaggeving in conflictgebieden, waarbij hij grote humanitaire crises documenteert. Zijn werk over de Libische revolutie van 2011 resulteerde in de korte film en het boek *Libyan Sugar*, dat de Paris Photo First Book Award en de Infinity Award for Artist's Book van het ICP (International Center of Photography, New York) won. Sinds 2004 werkt Michael Christopher Brown samen met publicaties zoals *The New York Times Magazine* en *National Geographic*. Hij was lid van *Magnum Photos* van 2015 tot 2017.

90 Miles, 2023

Meer dan 25 jaar lang heeft de fotojournalist Michael Christopher Brown een lijst bijgehouden van onderwerpen die hij niet kon behandelen vanwege toegangsbeschermingen of politieke gevaren. *90 Miles* is één van deze onderwerpen en werd uiteindelijk in 2023 tot leven gebracht dankzij kunstmatige intelligentie. *90 Miles* onderzoekt het lange verhaal over de Cubanen die de 90 mijl oceaan tussen Havana en Florida oversteken, waarom en hoe ze dit doen. Michael Christopher Brown ontdekte dit drama op televisie en in de kranten tijdens zijn jeugd in de Verenigde Staten. Tussen 2014 en 2016, terwijl hij in Cuba werkte, beseftte hij dat het documenteren van dit verhaal de Cubanen die nog op het eiland verbleven in gevaar zou kunnen brengen. Daarom verzamelde hij gegevens en getuigenissen van hen en putte hij uit zijn eigen ervaring in dit land. Gebaseerd op echte gebeurtenissen, bestrijkt de beeldcollectie de periode van de machtsvername door Fidel Castro eind jaren 1950 tot heden. De economische crisis in Cuba in 2022 en 2023 leidde tot de grootste migratiegolf sinds de jaren 1980, waarbij bijna een half miljoen Cubanen het land ontvluchtten. De via AI gegenereerde beelden zijn na hun creatie niet bewerkt.

Delphine Diallo ©
FisheEye Gallery

Delphine Diallo (FR, 1977)

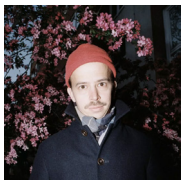
Woonachtig en werkend in New York, VS

Delphine Diallo is afgestudeerd in 1999 aan de Académie Charpentier (Parijs). Gepassioneerd door antropologie, mythologie en martial arts, begon de visuele kunstenaar haar carrière in de muziekindustrie voordat ze zich op fotografie richtte. In 2021, geïntrigeerd door de autonomie en veiligheid die NFT's bieden, publiceerde en verkocht ze een deel van haar werk in dit formaat. Haar werk is gepresenteerd op de *Rencontres Africaines de la Photographie* (Bamako) in 2005, 2009, 2011, op *Art Basel* in 2018 (Miami), op *Photo London* in 2021, op de *Rencontres de la Photographie* in Arles in 2022 en recentelijk in de *Picto Gallery* (New York).

Kush, 2024

Delphine Diallo combineert haar passie voor analoge fotografie met de opkomende kracht van kunstmatige intelligentie, die ze liever beschouwt als een vorm van «ancestrale intelligentie.» Geïnspireerd door de Derde Werelddenkers, zoals de Franse psychiater en essayist Frantz Fanon (1925-1961), presenteert de kunstenares een serie door AI gegenereerde beelden die uitgestrekte landschappen oproepen van haar reizen door Afrika. De Senegalese afkomst van haar vader en de Franse oorsprong van haar moeder verrijken haar multiculturele visie. Haar werk is geworteld in de vaak over het hoofd geziene erfenis van de Kushitische beschaving, een oud koninkrijk in Oost-Afrika. Delphine Diallo creëert een ruimte waar het reële en het ingebeelde elkaar ontmoeten, waarbij ze kunstmatige intelligentie transformeert in een hulpmiddel voor culturele herverbeelding. Voor haar betekent het dekoloniseren van ruimte het herhumaniseren van ieder individu door de objectivering van zwarte lichamen te elimineren. Met dit project stelt ze zich een harmonieuze toekomst voor waarin ancestrale intelligentie en moderne technologieën elkaar aanvullen.

Bruce Eesly © Liesl Pfeffer

Bruce Eesly (DE, 1984)

Woonachtig en werkend in Berlijn, Duitsland

Bruce Eesly heeft een bachelor in Communicatie en Multimedia Design behaald aan de FH Aachen (Hogeschool, Duitsland, 2007). Bruce Eesly is zowel visueel kunstenaar als tuinier. Werken met fotografie, archieven en kunstmatig gegenereerde beelden, vervaagt zijn werk de grenzen tussen feit en fictie om de algemeen geaccepteerde historische verhalen te verstoren. Als tuinier wordt zijn werk gevoed door nieuwsgierigheid naar de geschiedenis en de impact van industriële landbouw, evenals de absurditeiten van onze technologiecultus. Hij beschouwt tuinieren als een politieke daad, en zijn praktijk ligt in lijn met deze overtuiging.

New Farmer, 2024

New Farmer wordt gepresenteerd als een collectie documentairefoto's uit de jaren 1960, die schijnbaar het onberispelijke pad van de groene revolutie volgt: genetische manipulaties creëren nieuwe gewasvariëteiten die rijkere en kwalitatief betere oogsten opleveren. Maar er ontstaan gebreken. De beelden, hoewel geloofwaardig, zijn in werkelijkheid door AI gegenereerd, en het verhaal is volledig uit de lucht gegrepen: het eindigt niet in enorme monocultuurvelden, maar met gigantische groenten. Door humor en absurditeit te mengen, onderzoekt *New Farmer* hoe beelden de geschiedenis vormen en observeren, terwijl het de dominante vertelling van de groene revolutie in twijfel trekt. Het project onderzoekt onze extractivistische relatie met de natuur en nodigt het publiek uit om na te denken over hun plaats in de biosfeer en de gevolgen van hun acties.

© David Fathi

David Fathi (FR, 1985)

Woonachtig en werkend in Parijs, Frankrijk

David Fathi, afgestudeerd in wiskunde en computerwetenschappen, ontwikkelt een fotografische praktijk naast zijn carrière als ingenieur. Hij verkent de verbanden tussen wetenschap, politiek en de grenzen van menselijke kennis. Sinds 2014 werd zijn werk tentoongesteld op festivals en in instellingen, zoals de Rencontres de la photographie d'Arles en Fotofest (Houston). David Fathi reflecteert momenteel op AI en de beelden uit het verleden die onze technologieën achtervolgen, voornamelijk in de series *Prelude to the Broken RAM* (2022) en *The Machine Seems to Need a Ghost* (2023).

Prelude to the Broken RAM, 2022-2023

Prelude to the Broken RAM is een experimenteel kunstenaarsboek dat in 2022 werd gemaakt, toen generatieve kunstmatige intelligentie op het punt stond de visuele creatie te verstoren. Dit werk verkent de cyclische van technologische vooruitgangen en hun impact op de kunst, waarbij het verbanden legt tussen vier belangrijke data:

- 1827: Nicéphore Niépce maakt de eerste erkende fotografie.
- 1917: Marcel Duchamp revolutioneert de kunst met zijn ready-made Fontaine.
- 1997: Deep Blue van IBM verslaat Kasparov, wat de superioriteit van AI markeert.
- 2027: een toekomst die de volgende AI-revoluties voorziet.

Prelude to the Broken RAM verwijst naar het werk *In advance of the broken arm* (In afwachting van de gebroken arm), een sculptuur uit 1915 van de Frans-Amerikaanse kunstenaar Marcel Duchamp (1887-1968), en speelt ook met een woordspeling op 'RAM' (Random Access Memory), een cruciaal onderdeel van de informatica.

Dit werk maakt parallellen tussen fotografie, ready-mades, schaken en kunstmatige intelligentie. David Fathi roept de gedachte van Marcel Duchamp op als een centrale spectrale figuur in zijn werk, wiens invloed doordringt en weerklinkt in het hedendaagse discours over kunst. *Prelude to the Broken RAM* is zowel een product als een commentaar op zijn tijd, waarbij het de grenzen verkent van wat technologisch mogelijk was in 2022, sterk verbeterd ten opzichte van het antieke 2021, maar al verouderd in het futuristische 2025.

© Nicolas Groszpiere

Nicolas Groszpiere (FR/PL, 1975)

Woonachtig en werkend in Warschau, Polen

Na zijn opleiding in politieke wetenschappen en sociologie aan Sciences Po (Institut d'études politiques, Parijs) en de LSE (London School of Economics) in 1998 en 1999, wendde Nicolas Groszpiere zich tot fotografie om de thema's van collectief geheugen, identiteit en het utopische modernistische erfgoed in de architectuur te verkennen. Hij won de Gouden Leeuw op de 11e Architectuur Biënnale van Venetië in 2008 (met Kobas Laksa) voor Hotel Polonia en publiceerde opmerkelijke werken zoals *Modern Forms* (2016) en *Modern Spaces* (2018). Onder zijn recente tentoonstellingen bevinden zich *The Best Possible City* (2018), *The Alder King* (2022) en *A House for Culture* (2024).

Giant Inscrutable Matrices, 2024

Giant Inscrutable Matrices is een term die door Eliezer Yudkowsky (VS, 1979), schrijver en blogger, wordt gebruikt om kunstmatige intelligentie te beschrijven. De term verwijst naar de massieve servers (Giant), de ondoorzichtigheid van AI, zelfs voor haar makers (Inscrutable), en de complexe datastructuren (Matrices). Een felle criticus van AI, waarschuwt Yudkowsky dat kunstmatige intelligentie de mensheid zou kunnen vernietigen zodra deze een voldoende intelligentieniveau bereikt. Nicolas Groszpiere onderzoekt dit idee visueel, geïnspireerd door zijn collectie vintage negatieven van elektronische kaarten – die worden gezien als voorlopers van AI – en creëert een sculptuur die de uitgestrekte en complexe aanwezigheid van AI oproept. Hij heeft ook AI (via Midjourney) gebruikt om indrukwekkende beelden van glinsterende monolieten in dorre landschappen te genereren, die een postmenselijke wereld domineren. Met *Giant Inscrutable Matrices* vangt Nicolas Groszpiere zowel de fascinatie als de existentiële angst die kunstmatige intelligentie oproept.

© Isidore Hibou

Isidore Hibou (FR, 1982)

Leeft en werkt in Metz, Frankrijk

Isidore Hibou ontwikkelt een narratieve benadering van kunst, waarbij het eindobject niet zozeer een totem is, maar een afdruk van een proces dat ontward, herbouwd en verrijkt moet worden met verhalen. Hij heeft zijn werk gepresenteerd in verschillende tentoonstellingen in Frankrijk en Duitsland. Daarnaast is hij de oprichter van het solo muziekproject *Animaux Surround*, waarvan sommige nummers zijn uitgezonden op het Franse radiostation FIP.

Impression, soleil levant, 2024

Op een dag kocht Isidore Hibou op een rommelmarkt een oud fotoalbum waarvan alle afbeeldingen waren verwijderd. Alleen de handgeschreven onderschriften waren nog leesbaar, die uitnodigden om de ontbrekende foto's in te te beelden. Dankzij andere handgeschreven informatie ontdekte hij de naam van de eigenaar van het album, een zekere generaal Preau (20-21e Regiment Noord-Afrikaanse Infanterie, 1926). Isidore Hibou vroeg zich af wat deze spookherinneringen betekenden, afkomstig uit landen zoals Syrië en Libanon, waarvan het nieuws nog steeds weerklinkt. De onderschriften leken als "prompts" die aan de AI konden worden voorgelegd om het album weer tot leven te brengen, waardoor het een nieuwe visuele samenhang kreeg. *Impression, soleil levant* is geïnspireerd door het beroemde schilderij van Monet en legt een parallel tussen de impressionistische revolutie en kunstmatige intelligentie. Het gaat niet meer om het trouw weergeven van de werkelijkheid, maar om het bieden van een nieuwe interpretatie, het tot leven brengen van beelden die dromen en realiteit, verleden en heden vermengen.

© Patricia Jacomella

Patricia Jacomella (CH, 1952)

Woonachtig en werkend in Zug, Zwitserland

Patricia Jacomella is afgestudeerd aan de Accademia di Belle Arti di Brera en het Istituto Marangoni voor modeontwerp (Milaan) en heeft haar studie voortgezet aan het Istituto Statale d'Arte (Urbino). Ze volgde ook de opleiding Contemporary Artistic Practice aan de School of Visual Arts (New York). Haar werk is internationaal tentoongesteld, onder andere in het Museo Casorella in Locarno (2023), het MACT/CACT in Bellinzona (2022), de Kunsthalle Zürich (2020) en de Andrew Edlin Gallery in New York (2018).

Silfio, 2023

Silphium wordt erkend als de eerste plantensoort waarvan het uitsterven schriftelijk is gedocumenteerd. Cyrene, een Griekse kolonie die later Romeins werd, bouwde haar economie rond de handel in silphium, waarmee het een symbool van de stad werd, vaak afgebeeld op munten uit het einde van de 6e eeuw voor Christus. Ondanks de grote waarde, zowel culinair als medicinaal, verdween de plant zonder sporen achter te laten na slechts een eeuw - de dominante theorie die het uitsterven verklaart is de intensieve en overmatige exploitatie door de kolonisten, zonder een passende beheer van de hulpbronnen. De serie *Silfio* presenteert digitale collages van fictieve bloemen uit de archieven van het Château de Fontainebleau, verstrengeld met door AI gegenereerde afbeeldingen van uitgestorven planten. Het gebruik van AI heeft irreële beelden gecreëerd die de realiteit vervormen en een gevoel van desoriëntatie oproepen.

© Claudia Jaguaribe

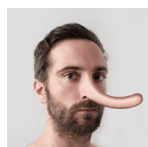
Claudia Jaguaribe (BR, 1955)

Woonachtig en werkzaam in Rio de Janeiro, Brazilië

Afgestudeerd in kunstgeschiedenis aan de Beaux-Arts en in fotografie aan de Universiteit van Boston (Verenigde Staten), werkt Claudia Jaguaribe sinds 2002 internationaal, met talrijke tentoonstellingen over de hele wereld. Haar laatste tentoonstelling *Naturas* vond plaats in het Paço Imperial in Rio de Janeiro in 2023. Haar werk en boeken bevinden zich in verschillende musea en collecties in Brazilië en het buitenland. Claudia Jaguaribe was medeoprichter van het uitgevershuis Madalena, gespecialiseerd in fotografie, en heeft een twintigtal monografieën gepubliceerd. Claudia Jaguaribe werd geselecteerd voor het boek *Collage - Women of the Prix Pictet* since 2008, verschenen in 2022.

Bárbaras, 2024

Het vertrekpunt van dit project is het verhaal van Bárbara de Alencar, een Braziliaanse vrouw uit de 18e eeuw en een van de leiders van de Revolutie van Pernambuco in 1817. *Bárbaras* is het resultaat van diepgaande historische, iconografische en fotografische onderzoeken naar vrouwen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de Braziliaanse geschiedenis, maar die vaak verwaarloosd of vergeten worden. De portretten van deze vrouwen, weergegeven in de vorm van «postzegels», zijn huldeblijken die zijn gemaakt door middel van een collage van tekeningen, schilderijen, sculpturen en fictieve elementen, waaronder het gebruik van kunstmatige intelligentie. De «ansichtkaarten» daarentegen illustreren plaatsen die sporen van hun leven dragen. De keuze voor de formaten van «postzegels» en «ansichtkaarten» symboliseert het idee van circulatie en het herstel van herinnering, en garandeert de continuïteit van de resonantie van de bijdragen van deze vrouwen in de wereld van vandaag.

© Robin Lopvet

Robin Lopvet (FR, 1990)

Woonachtig en werkt in Arles, Frankrijk

Afgestudeerd aan de École Supérieure d'Art de Lorraine (ESAL) en de École Nationale Supérieure de la Photographie (ENSP) in Arles, is Robin Lopvet een multimediaal visueel kunstenaar die zich richt op thema's zoals taalspelletjes, de economie van recyclage, parodie en speelsheid. Hij is al meer dan twintig jaar actief in digitale beeldbewerking en maakt deel uit van de post-fotografische beweging die een zichtbare, opzettelijke bewerking omarmt, waarbij een schilderachtige handeling weer in digitale praktijken wordt ingebracht. Robin Lopvet exposeert regelmatig in Frankrijk en internationaal, met tentoonstellingen in de Verenigde Staten, Nederland, Japan, China, Spanje, Polen en Rusland, en werkt ook professioneel in beeldbewerking.

New New York, 2015-2023

In 2015 creëerden Robin Lopvet en Mathieu Blanc-Francard, ook bekend als Sinclair, de geanimeerde video *New New York*, die de geschiedenis van de fotografie in New York in de 20e en 21e eeuw herinterpreteert. De frame-per-frame montage en het gebruik van AI dompelen de kijker onder in een visuele en auditieve draaikolk, die subtiel de continue informatiestroom bekritiseert, terwijl het poëtisch en humoristisch blijft. De serie *New New York* bevat ook gereconstrueerde foto's met behulp van technieken uit die tijd, zoals collodium en zilverdruk, gepresenteerd in een opstelling geïnspireerd door de Armory Show van 1913 (een internationale moderne kunsttentoonstelling in New York). Dit biedt een vrije en anachronistische herinterpretatie van de geschiedenis van de fotografie in New York. In dit project speelt Robin Lopvet de rol van archeoloog, waarbij hij de grenzen tussen werkelijkheid en fictie vervaagt en tegelijkertijd de status van fotografie zelf in vraag stelt.

© Alisa Martynova

Alisa Martynova (RU, 1994)

Woonachtig en werkzaam in Florence, Italië

Na zijn studie buitenlandse filologie, behaalde Alisa Martynova in 2019 haar diploma als professionele fotografe aan de Fondazione Studio Marangoni. Ze ontving verschillende prijzen, waaronder de Canon Young Photographers Award (2019), de World Press Photo Award in de categorie Portraits Series (2021) en de LensCulture Emerging Talent Award (2023). Alisa Martynova nam deel aan kunstenaarsresidenties tijdens het Deauville Photography Festival, Planches Contact (2021) en de Villa Perochon (2023-2024).

ANIMA, 2024

Geïnspireerd door het *Cyborg Manifesto*, een feministisch essay van Donna J. Haraway uit 1984, onderzoekt het project *ANIMA* (afgeleid van het woord «animisme»), een praktijk die een geest toekent aan levenloze objecten) het concept van de cyborg als symbool voor veranderende, complexe en metamorfoserende identiteiten. Alisa Martynova, met de hulp van de wetenschapper Filippo Carnovallini die een op maat gemaakte AI-programma ontwikkelde (Artificial Intelligence Lab, Brussel), kreeg toegang tot een verborgen ruimte waar de machine «droomt» van de beelden die ze heeft gezien en verwerkt. Deze herinterpretatie van een archief, opgebouwd over meerdere jaren, transformeert verlaten beelden uit het verleden in een levend en collaboratief kunstwerk. De door de AI geproduceerde beelden vervagen de grens tussen verleden en heden, wat leidt tot de fantasie van de Zelfgeneratie. Voor de kunstenaar vertegenwoordigen cyborgs moderne hydra's — symbolen van hybride identiteiten die vrij zijn om te kiezen wie ze willen worden. Het project *ANIMA* werd gedeeltelijk ontwikkeld tijdens een residentie in Hangar in september 2024. Dit werk is tot stand gekomen met financiële steun van de Europese Unie. De meningen die hier worden geuit, kunnen in geen geval worden beschouwd als de officiële mening van de Europese Unie.

Cherry Airlines
© Pascal Sgro

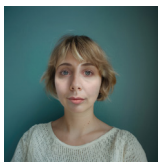
Pascal Sgro (BE, 1997)

Woonachtig en werkzaam in Brussel, België

Na een master in fotografie aan de ArBa-ESA (Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Brussel) in 2021, won Pascal Sgro de Roger De Conynck-prijs voor zijn eerste serie *Parfum*. Het werk van Pascal Sgro werd gepresenteerd in verschillende groepsexposities, zoals *Archipel_1* in Contretype (Brussel), The 19th National Open Photography Prize in het Fotomuseum (Charleroi) en het Festival des Boutographies (Montpellier). In 2024 won zijn serie *Le Jardin du Lunch* de eerste prijs op het Brussels Street Photography Festival.

Cherry Airlines, 2024

In dit fotografische project herinterpreteert Pascal Sgro de jaren 1950 door de creatie van een fictieve luchtvaartmaatschappij: Cherry Airlines. Een tijdperk waarin vliegvluchten symbool stonden voor vooruitgang en elegantie wordt opnieuw verbeeld door nostalgie en fictie. Elke afbeelding wordt opnieuw gecreëerd met behulp van AI, wat de grens tussen werkelijkheid en uitvinding vervaagt. Cherry Airlines weerspiegelt de hedendaagse samenleving, waarin de zoektocht naar luxe ten koste gaat van de planeet. Sinds de jaren 1950 heeft de zoektocht naar comfort de klimaatcrisis aangedreven, met de luchtvaart als een sleutelrol. Door het geïdealiseerde luxe van de luchtvaart te confronteren met de huidige milieurealiteit, werpt het project licht op de paradoxen van de consumptiecultuur. Via Cherry Airlines nodigt Pascal Sgro uit tot reflectie over het contrast tussen de idealen van het verleden en de ecologische uitdagingen van vandaag. De vintage esthetiek en digitale manipulaties creëren een wereld die de hedendaagse waarden en de milieupact van onze levensstijl bekritiseert.

© Justine Van den Driessche

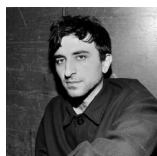
Justine Van den Driessche (BE, 1986)

Woonachtig en werkzaam in Nouvelle-Aquitaine, Frankrijk

Justine Van den Driessche is in 2013 afgestudeerd met een Master in Visuele en Ruimtelijke Kunsten aan de ArBa-ESA (Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Brussel). Ze studeerde ook aan de Université Paris 8, de École Multimedia (Parijs) en het Central Saint Martins College of Art and Design (Londen). Haar werk werd gepresenteerd tijdens verschillende artistieke evenementen, zoals de Nuit Blanche in 2012 (Brussel) en de Biennale de l'Image Tangible in 2018 (Parijs).

The progress, 2023

The Progress verkent de kruising tussen fotografie en schilderkunst door het prisma van kunstmatige intelligentie. Door de esthetische codes van de barokperiode en de genre scènes opnieuw te bezoeken, confronteert deze serie deze elementen met een post-covid jeugd, waarbij een fantastische en ontgoochelde realiteit wordt afgebeeld. *The Progress* benadrukt de toevallige onvolkomenheden van generatieve beelden, die zich ontpoppen tot essentiële en onthullende componenten, als erbetoon aan de vroege verkenningen van de fotografie. De fouten van de AI, in plaats van verborgen te worden, worden gepromoot als creatieve elementen die de gebreken en uitdagingen van generatieve creatie oproepen. De serie bevraagt de zoektocht naar perfectie en biedt een reflectie op de authenticiteit van het beeld in een tijdperk waarin technologie de artistieke praktijken herdefinieert.

© Alexey Yurenev

Alexey Yurenev (RU, 1986)

Leeft en werkt in New York, VS

Alexey Yurenev heeft een Master in Schone Kunsten en Design, Fotografie & Samenleving behaald aan de KABK (Royal Academy of Art in Den Haag, Nederland). Hij geeft momenteel les aan het ICP (International Center of Photography, New York) en aan de Columbia Universiteit. De documentaire projecten van Alexey Yurenev zijn gepubliceerd in *The New York Times*, *National Geographic*, *Topic* en *FOAM magazine*. Zijn werk is erkend door organisaties zoals Photographer of the Year International, de Silurian Society van New York, en de Dummy Award 2024. Hij heeft geëxposeerd in het ICP (New York) en in FOAM (Amsterdam).

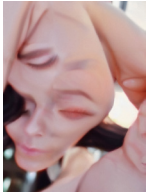
Silent Hero, 2019

Om het verlies van zijn grootvader te verwerken, ondernam Alexey Yurenev een reis door de tijd, ruimte en geschiedenis om het verhaal van de oorlogservaring van zijn grootvader te heronderhandelen. Door machine learning te combineren met familiefoto's, archieven, interviews met veteranen van het Rode Leger en forensisch werk, onderzoekt *Silent Hero* hoe deze methoden kennis en geheugen beïnvloeden. Alexey Yurenev wist dat zijn grootvader een oorlogsheld was, maar hij vroeg zich af wat dit werkelijk betekende. Op zoek naar sporen uit het verleden doorzocht hij archieven en fotoalbums, waarin de oorlog vaak werd vastgelegd in studioportretten, los van de realiteit. Kunstmatige intelligentie werd een hulpmiddel om de lacunes in de archieven op te vullen door beelden te genereren die psychologische verhalen vertelden, in plaats van directe getuigenissen. Door een model te trainen op 35.000 beelden uit de Tweede Wereldoorlog, produceerde de machine oorlogsbeelden die ontdaan waren van glorie, en gaf nieuwe interpretaties van de oorlog door middel van gemaakte, maar waarschijnlijk realistische representaties. Op deze manier gebruikt *Silent Hero* technologie niet alleen om nieuwe dimensies van het verleden bloot te leggen, maar ook om na te denken over de rol van herinnering, heldendom en de verhalen die ons begrip van de geschiedenis vormgeven. Door middel van AI-gegenereerde beelden daagt Alexey Yurenev conventionele opvattingen over oorlog en heldendom uit en nodigt hij de kijker uit om na te denken over de complexiteit achter het concept van een "held" en het trauma dat is ingebed in het historische verslag.

Lineaments, 2024 © Jordan Beal

Protomaton, 2024 © François Bellabas

Glacier serpent, D'après Ramuz, 2023-2024 © Mathieu Bernard-Reymond

---

Real pictures, 1994-2024 © Philippe Braquenier

Etude d'après Dorothea Lange, Migrant mother, Nipomo, California, 1936 - 2022 © Brodbeck & de Barbuat

---

90 Miles, 2023 © Michael Christopher Brown

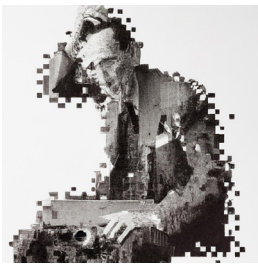
The Protector of Humanity, from the series *Kush*, 2024 © Delphine Diallo

---

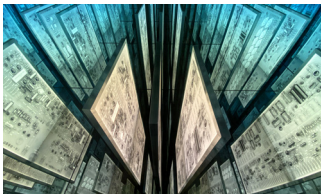
New Farmer, 2024 © Bruce Eesly

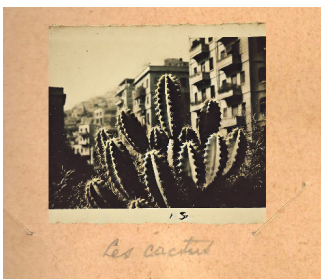
Prelude to the Broken RAM, 2022-2023 © David Fathi

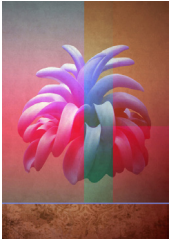
Giant Inscrutable Matrices, 2024 © Nicolas GrosPierre

Les cactus, from the series *Impression, soleil levant*, 2024 © Isidore Hibou

---

Silfio, 2023 © Patricia Jacomella

Laudelina, from the series *Bárbaras*, 2024 © Claudia Jaguaribe

New New York, 2015-2023 © Robin Lopvet

ANIMA, 2024 © Alisa Martynova

Cherry Airlines, 2024 © Pascal Sgro

The progress, 2023 © Justine Van den Driessche

Silent Hero, 2019 © Alexey Yurenev
